Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/2621

26.5.2026

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 10 maart 2026

ECB-advies inzake een ontwerpverordening wat betreft de vereenvoudiging van het digitale wetgevingskader (digitale omnibus)

(CON/2026/9)

(C/2026/2621)

Inleiding en rechtsgrondslag

Op 9 december 2025 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) van het Europees Parlement een verzoek ontvangen voor een advies over een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordeningen (EU) 2016/679, (EU) 2018/1724, (EU) 2018/1725, (EU) 2023/2854 en Richtlijnen 2002/58/EG, (EU) 2022/2555 en (EU) 2022/2557 wat betreft de vereenvoudiging van het digitale wetgevingskader, en tot intrekking van Verordeningen (EU) 2018/1807, (EU) 2019/1150, (EU) 2022/868 en Richtlijn (EU) 2019/1024 (digitale omnibus) ([1]) (hierna de "ontwerpverordening" genoemd).

De adviesbevoegdheid is gebaseerd op artikel 127, lid 4, en artikel 282, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, aangezien de ontwerpverordening bepalingen bevat op gebieden die onder de bevoegdheid van de ECB vallen, waaronder met name de uitvoering van het monetaire beleid krachtens artikel 127, lid 2, eerste streepje, en artikel 282, lid 1, van het Verdrag, de soepele werking van betalingssystemen krachtens artikel 127, lid 2, vierde streepje en artikel 282, lid 1, van het Verdrag, het bedrijfseconomisch toezicht op kredietinstellingen krachtens artikel 127, lid 6, van het Verdrag, en de taken van het ECB met betrekking tot de verzameling van statistische gegevens krachtens artikel 5 van de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank (hierna "de ESCB-statuten" genoemd). Overeenkomstig de eerste zin van artikel 17.5 van het Reglement van Orde van de ECB heeft de Raad van bestuur van de ECB dit advies goedgekeurd.

1. Algemene opmerkingen

1.1. De ECB steunt de ontwerpverordening, die een belangrijke hervorming is die tot doel heeft om de toepassing van het digitale rulebook in de Unie te vereenvoudigen en te optimaliseren. Voor zover de ontwerpverordening doeltreffend is voor de verwezenlijking van haar doelstellingen, namelijk het bevorderen van beleid dat het concurrentievermogen van de Unie versterkt en het verlichten van de regeldruk voor mensen, bedrijven en overheden, zal zij belemmeringen voor de verlening van diensten wegnemen en de ontwikkeling van de digitale economie in de Unie ondersteunen, rekening houdend met de noodzaak om de hoogste normen te handhaven bij de bevordering van de waarden van de Unie, met inbegrip van de eerbiediging van de grondrechten. De digitale economie wordt steeds belangrijker en kan gevolgen hebben voor de uitvoering van het monetaire beleid, aangezien zij van invloed is op de omgeving waarin het monetaire beleid wordt gevoerd doordat zij consumptie- en productiepatronen, bedrijfsmodellen en relatieve prijzen in het eurogebied en de lidstaten op heterogene wijze transformeert. Deze ontwikkelingen hebben belangrijke gevolgen voor variabelen die relevant zijn voor het monetaire beleid en de meting daarvan, waaronder werkgelegenheid, productiviteit, potentiële productie en inflatie. Ze beïnvloeden ook de manier waarop monetaire beleidsbeslissingen worden doorgegeven aan huishoudens en bedrijven, hetgeen de onzekerheid en complexiteit voor beleidsmakers verder vergroot.

1.2. De ECB is met name ingenomen met de voorstellen ter vereenvoudiging van de regelingen voor het delen van gegevens van overheden met bedrijven en van bedrijven met overheden en de bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens in Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad ([2]) (hierna de "dataverordening" genoemd). De ECB is nauw betrokken bij de verzameling, ontwikkeling, productie en verspreiding van gegevens, die zij gebruikt om de taken en activiteiten uit te voeren die onder haar bevoegdheid vallen. Deze bevoegdheid omvat het verzamelen van statistische gegevens, waar nodig, om de taken van het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB) uit hoofde van artikel 5 van de ESCB-statuten uit te voeren. De ECB is ook betrokken bij veel samenwerkingsinitiatieven ter ondersteuning van het delen van gegevens en de samenwerking met andere instellingen, organen en instanties van de Unie, alsook met de bevoegde autoriteiten van

([1]) COM (2025) 837 final.
([2]) Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2023 betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en Richtlijn (EU) 2020/1828 (dataverordening) (PB L 2023/2854 van 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

de lidstaten, derde landen en internationale organisaties. Bij de uitvoering van haar taken kan de ECB in bepaalde omstandigheden ook persoonsgegevens verwerken overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) (hierna de "EUVG" genoemd). Om deze redenen steunt de ECB maatregelen die een coherent en samenhangend regelgevingskader tot stand zullen brengen om de beschikbaarheid en het gebruik van gegevens te ondersteunen.

1.3. De ECB is mede verantwoordelijk voor het waarborgen van de naleving van Verordening (EU) 2022/2554 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) (hierna "DORA" genoemd) voor kredietinstellingen die krachtens artikel 6, lid 4, van Verordening (EU) nr. 1024/2013 ([5]) van de Raad als belangrijk worden aangemerkt overeenkomstig de bij die verordening opgedragen bevoegdheden en taken op het gebied van prudentieel toezicht ([6]). In deze hoedanigheid ontvangt de ECB meldingen van belangrijke kredietinstellingen aan hun nationale bevoegde autoriteiten met betrekking tot ernstige incidenten in verband met informatie- en communicatietechnologie (hierna "ICT-gerelateerde incidenten" genoemd) en significante cyberdreigingen. Bovendien is een van de fundamentele taken van het ESCB het bevorderen van een goede werking van het betalingsverkeer, overeenkomstig artikel 127, lid 2, vierde streepje, van het Verdrag, zoals overgenomen in artikel 3.1 van de ESCB-statuten. In dit verband ontvangt de ECB krachtens DORA meldingen van incidenten van betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld, alsook van kredietinstellingen. In het licht van deze verantwoordelijkheden en taken is de ECB over het algemeen ingenomen met de inspanningen om het rapportagekader voor ICT-gerelateerde incidenten binnen de Unie verder te vereenvoudigen en te harmoniseren en gecentraliseerde meldingen van ernstige ICT-gerelateerde incidenten in te voeren. Aangezien de financiële sector een voortrekkersrol heeft gespeeld bij de uitvoering van een geharmoniseerd, alomvattend en doeltreffend kader voor de melding van incidenten, steunt de ECB maatregelen die de naleving van voorschriften inzake incidentmeldingen vereenvoudigen, op basis van de ervaring die in de financiële sector is opgedaan.

1.4. De ECB maakt zich echter zorgen over de mate waarin de ontwerpverordening uitvoering zou geven aan de doelstelling van vereenvoudiging in specifieke gevallen waarin zij de lasten van de naleving van de regelgeving voor bedrijven en overheidsinstanties niet verlicht. Dienovereenkomstig geeft de ECB in dit advies enkele specifieke technische opmerkingen en suggesties met betrekking tot de ontwerpverordening.

1.5. Vanwege deze zorgen is de ECB ook ingenomen met het feit dat de Commissie uiterlijk op 12 september 2028 een evaluatie zal uitvoeren van de belangrijkste hoofdstukken van de dataverordening en binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de ontwerpverordening een evaluatie zal uitvoeren van de nieuwe hoofdstukken ([7]). Evenzo is het belangrijk dat de evaluatieclausule in DORA ([8]) ongewijzigd blijft, waardoor de Commissie een evaluatie moet uitvoeren en een verslag moet indienen over de werking van veel aspecten van DORA. Dit herzieningsproces moet ervoor zorgen dat de betrokken verordeningen doeltreffend blijven in het bereiken van hun doelstellingen en zo de ontwikkeling van de digitale economie in de Unie te ondersteunen.

2. **Digitale regels**

2.1. De ECB steunt ontwerpverordening volledig als een eerste stap om het digitale rulebook te vereenvoudigen en de toepassing ervan te optimaliseren. Het geheel aan digitale regels dat in de loop der tijd is ontwikkeld op het gebied van data, artificiële intelligentie, onlineplatformen, gegevensbescherming en cyberbeveiliging is complex geworden en bevat nu versnipperde en overlappende bepalingen die onzekerheid creëren voor zowel overheidsinstanties als bedrijven.

([3]) Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) Verordening (EU) 2022/2554 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1060/2009, (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 600/2014, (EU) nr. 909/2014 en (EU) 2016/1011 (PB L 333 van 27.12.2022, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj).

([5]) Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PB L 287 van 29.10.2013, blz. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([6]) Artikel 46, punt a), van DORA.

([7]) Artikel 1, punt 26, van de ontwerpverordening waarbij artikel 49 van de dataverordening wordt gewijzigd. Zie ook punt 1.2 van het Advies van de Europese Centrale Bank van 5 september 2022 over een voorstel voor een verordening betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data (Dataverordening) (CON/2022/30), (PB C 402 van 19.10.2022, blz. 5).

([8]) Artikel 58 van DORA.

2.2. De consolidatie in de dataverordening van de regels van Verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad ([9]) betreffende hergebruik van beschermde gegevens die in het bezit zijn van openbare lichamen in de lidstaten met de regels van Richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad ([10]) betreffende het hergebruik van documenten in het bezit van openbare lichamen van de lidstaten of overheidsondernemingen, zorgt voor een coherentere structuur en consistentere definities van sleutelbegrippen, waardoor het gemakkelijker wordt om de regels voor het delen van gegevens toe te passen. Dit wordt ondersteund door de intrekking van verouderde regels, met name die van Verordening (EU) 2018/1807 van het Europees Parlement en de Raad ([11]).

2.3. Voor nationale centrale banken (NCB's), die gewoonlijk overheidsinstanties van de lidstaten zijn en derhalve onderworpen zijn aan regels die het hergebruik van gegevens vergemakkelijken, biedt dit een welkome verduidelijking. De ECB en de NCB's zullen ook baat hebben bij duidelijkere regelingen met betrekking tot de beschikbaarheid van data, met name bronnen van open data die als hoogwaardige datasets zijn geclassificeerd ([12]). Deze datasets worden door de ECB op grote schaal gebruikt bij de uitvoering van haar taak uit hoofde van artikel 5.1 van de ESCB-statuten om statistische gegevens te verzamelen die nodig zijn voor het vervullen van de ESCB-taken.

2.4. Zo wordt bijvoorbeeld informatie over ondernemingen en bedrijfseigendom gebruikt om het register van instellingen en verbonden ondernemingen (RIAD) bij te houden, een gedeelde dataset met referentiegegevens over juridische en andere statistische institutionele eenheden, waarvan de verzameling bedrijfsprocessen in het gehele Eurosysteem en de uitvoering van de ESCB-taken en het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM) ondersteunt ([13]). Wanneer de ECB kan vertrouwen op open data, d.w.z. gegevens in een open formaat die door iedereen voor alle doeleinden vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden ([14]), is zij in staat de meldingslast van dergelijke gegevens door informatieplichtigen te verminderen en deze informatie zonder beperkingen te delen binnen het ESCB en met andere overheidsinstanties waarmee zij samenwerkt. De ECB is ingenomen met het feit dat de regelingen betreffende de beschikbaarheid van gegevens en documenten van de overheid voor bedrijven ([15]) geen afbreuk doen aan de wettelijke regeling van de Unie die de toegang tot gevoelige gegevens en documenten uitsluit om redenen van statistische geheimhouding en beroepsgeheim.

2.5. De ontwerpverordening introduceert een belangrijke wijziging ([16]) van de verplichting voor gegevenshouders om gegevens beschikbaar te stellen aan de ECB — alsook aan andere overheidsinstanties, de Commissie en organen van de Unie — wanneer er een uitzonderlijke noodzaak bestaat om die gegevens te gebruiken ([17]). Deze bepaling stelt de ECB in staat gegevenshouders te verzoeken gegevens beschikbaar te stellen wanneer dat nodig is om te reageren op een algemene noodsituatie of wanneer een uitzonderlijke noodzaak wordt aangetoond. Aangezien gegevenshouders ruim gedefinieerd zijn ([18]), biedt de bepaling de ECB de mogelijkheid om in deze uitzonderlijke gevallen gegevens te

([9]) Verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (datagovernanceverordening) (PB L 152 van 3.6.2022, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([10]) Richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (richtlijn open data) (PB L 172 van 26.6.2019, blz. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([11]) Verordening (EU) nr. 2018/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie (PB L 303 van 28.11.2018, blz. 59 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/oj).';

([12]) Uit hoofde van artikel 13, lid 1, van de richtlijn open data zijn de thematische categorieën van hoogwaardige datasets: geospatiale data, aardobservatie en milieu, meteorologische data, statistiek, bedrijven en eigendom van bedrijven en mobiliteit. Uit hoofde van artikel 13, lid 2, is de Commissie bevoegd gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van bijlage I door toevoeging van nieuwe thematische categorieën van hoogwaardige datasets om technologische en marktontwikkelingen te weerspiegelen.

([13]) Richtsnoer (EU) 2018/876 van de Europese Centrale Bank van 1 juni 2018 betreffende het gegevensregister van instellingen en verbonden ondernemingen (ECB/2018/16) (PB L 154 van 18.6.2018, blz. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2018/876/oj).

([14]) Zie overweging 16 van Verordening (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (PB L 172, 26.6.2019, p. 56, ELI: ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([15]) Artikel 1, punt 18, van de ontwerpverordening, waarbij een nieuw hoofdstuk VII quater in de dataverordening wordt ingevoegd.

([16]) Artikel 1, punt 7, van de ontwerpverordening, waarbij een nieuw artikel 15 bis in de dataverordening wordt ingevoegd.

([17]) Artikelen 14 en 15 van de dataverordening.

([18]) "Gegevenshouder" wordt gedefinieerd in artikel 2, punt 13, van de dataverordening als "een natuurlijke of rechtspersoon die overeenkomstig deze verordening, het toepasselijke Unierecht of het overeenkomstig het Unierecht vastgestelde nationale recht, het recht of de verplichting heeft gegevens te gebruiken en ter beschikking te stellen, waaronder — in gevallen waar dat contractueel is overeengekomen — productgegevens of gegevens van een gerelateerde dienst die deze natuurlijke of rechtspersoon heeft opgevraagd of gegenereerd tijdens de verlening van een gerelateerde dienst".

verzamelen van een breder scala aan personen dan is toegestaan wanneer de ECB statistische gegevens verzamelt op basis van haar bestaande bevoegdheden. De ECB mag alleen statistische gegevens verzamelen van leden van de referentiepopulatie van informatieplichtigen als gedefinieerd in Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad ([19]), die voornamelijk vallen onder de sector "financiële instellingen" als gedefinieerd in het Europees rekeningenstelsel ([20]) of die natuurlijke of rechtspersonen zijn die bepaalde financiële posities aanhouden of financiële transacties verrichten.

2.6. Zoals de ECB eerder heeft opgemerkt, biedt het aanzienlijke voordelen om overheidsinstanties toegang te verlenen tot gegevens van particuliere gegevensbeheerders en deze te laten gebruiken voor welomschreven doeleinden van algemeen belang ([21]). Bij de uitvoering van haar taak op het gebied van monetair beleid maakt de ECB niet alleen uitgebreid gebruik van officiële statistieken die door de ECB met de hulp van de nationale centrale banken en het Europees statistisch systeem (ESS) worden geproduceerd, maar ook van niet-officiële en niet-traditionele gegevensbronnen. Niet-traditionele gegevens kunnen bijvoorbeeld afkomstig zijn uit hoogfrequente prijsinformatie, indicatoren voor bevolkingsmobiliteit of andere gegevensbronnen die niet noodzakelijkerwijs in het bezit zijn van financiële vennootschappen. De ECB heeft enkel de bevoegdheid om deze gegevens bij particuliere gegevenshouders op te vragen in gevallen waarin er een uitzonderlijke noodzaak bestaat.

2.7. De belangrijkste wijziging die de ontwerpverordening zou invoeren, is om de gevallen waarin deze bevoegdheid kan worden uitgeoefend te beperken tot algemene noodsituaties, met uitsluiting van andere gevallen waarin er sprake kan zijn van een uitzonderlijke noodzaak om gegevens te gebruiken. De ECB zou moeten aantonen dat er een uitzonderlijke noodzaak bestaat om bepaalde gegevens te gebruiken om haar wettelijke taken in het algemeen belang uit te voeren bij het reageren op, beperken van of ondersteunen van het herstelmaatregelen na een algemene noodsituatie.

2.8. De ECB steunt de doelstellingen van deze wijzigingen en acht het passend het kader voor het delen van gegevens tussen bedrijven en overheden uit hoofde van de dataverordening te vereenvoudigen en eventuele dubbelzinnigheden die zijn ontstaan bij het opleggen van verplichtingen aan bedrijven te verduidelijken. De ECB onderschrijft ook het standpunt dat het van essentieel belang is de rol van officiële statistieken in het kader van de dataverordening te behouden, aangezien het geactualiseerde Uniekader voor Europese statistieken uit hoofde van Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad ([22]) geen betrekking heeft op algemene noodsituaties ([23]).

2.9. In tegenstelling tot de leden van het ESS, die onder bepaalde voorwaarden gegevens van particuliere gegevenshouders kunnen verzamelen om hun statistische taken uit te voeren ([24]), heeft de ECB echter geen bevoegdheden om statistische gegevens te verzamelen van particuliere gegevenshouders die geen informatieplichtigen zijn, behalve in de gevallen waarin er sprake is van een uitzonderlijke behoefte. De ECB mag alleen gebruikmaken van mechanismen die het delen van gegevens tussen het ESS en het ESCB mogelijk maken om dergelijke gegevens te verkrijgen. Indien het toepassingsgebied van de desbetreffende bepaling wordt beperkt tot een algemene noodsituatie, is het uiterst belangrijk ervoor te zorgen dat deze bepaling soepel en ondubbelzinnig kan worden toegepast in noodsituaties waarin de ECB aanvullende gegevensbronnen nodig heeft om haar taak op het gebied van het verzamelen van statistische gegevens of andere taken op het gebied van centraal bankieren- of prudentieel toezicht uit te voeren. De ECB beveelt daarom aan de voorwaarden waaraan overheidsinstanties moeten voldoen om gegevens op te vragen verder te vereenvoudigen, aangezien dit ook zou dienen om de complexiteit waarmee gegevenshouders worden geconfronteerd wanneer zij nagaan of aan deze voorwaarden is voldaan, tot een minimum te beperken.

2.10. Daarnaast is de ECB van mening dat verdere stappen moeten worden ondernomen om de definitie van een "algemene noodsituatie" te verduidelijken. Een van de elementen van de definitie is dat zij moet worden "vastgesteld of officieel afgekondigd overeenkomstig de relevante Unie- of nationaalrechtelijke procedures" ([25]). Aangezien er in het primaire en secundaire recht echter een versnipperde reeks rechtsgrondslagen bestaat op basis waarvan een algemene noodsituatie kan worden vastgesteld of afgekondigd, moet het duidelijker zijn dat wanneer een dergelijke

([19]) Artikel 2 van Verordening (EG) Nr. 2533/98 van de Raad van 23 november 1998 met betrekking tot het verzamelen van statistische gegevens door de Europese Centrale Bank (PB L 318 van 27.11.1998, blz. 8, http://data.europa.eu/eli/reg/1998/2533/oj).

([20]) Zie het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 2010), beschikbaar op de website van Eurostat onder: https://ec.europa.eu/eurostat.

([21]) Punt 2.3.1 van Advies CON/2022/30.

([22]) Verordening (EG) Nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen (PB L 87, 31.3.2009, blz. 164), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

([23]) Overweging 15 van de ontwerpverordening.

([24]) Artikel 17 ter van Verordening (EC) nr. 223/2009.

([25]) Artikel 2, punt 29, van Verordening (EU) nr. 2023/2854.

vaststelling of afkondiging wordt gedaan, de definitie van een "algemene noodsituatie" niet vereist dat aan aanvullende criteria wordt voldaan — gezien de urgentie waarmee een algemene noodsituatie moet worden aangepakt. Zo kan de Raad op grond van Verordening (EU) 2024/2747 ([26]) van het Europees Parlement en de Raad een waakzaamheidsfase voor de interne markt activeren wanneer er een crisis dreigt die binnen volgende zes maanden kan escaleren tot een noodsituatie voor de interne markt. Het moet duidelijker zijn dat wanneer het beperken van de algemene noodsituatie tot de taken van de overheidsinstantie behoort, de dreiging van een algemene noodsituatie de uitzonderlijke noodzaak om gegevens op te vragen moet rechtvaardigen. Bovendien beperkt Besluit 2014/415/EU van de Raad ([27]) tot instelling van een geïntegreerde regeling politieke crisisrespons met het oog op de toepassing van de solidariteitsclausule (artikel 222 van het Verdrag) de reikwijdte van de omstandigheden waarin het besluit van toepassing is, niet tot "in de tijd beperkte" uitzonderlijke situaties ([28]). Het moet daarom duidelijker zijn dat de definitie van algemene noodsituatie volledig in overeenstemming is met en niet restrictiever is dan de situaties waarin een beroep wordt gedaan op noodregelingen uit hoofde van het Unierecht en het nationale recht.

2.11. Wat de regelingen voor vergoeding betreft ([29]), is de ECB ingenomen met de verplichting om gegevens kosteloos beschikbaar te stellen om te reageren op een algemene noodsituatie, behalve wanneer de gegevenshouder een micro-onderneming of een kleine onderneming is. Het is echter belangrijk ervoor te zorgen dat overheidsinstanties die toegang krijgen tot gegevens in particulier bezit geen onredelijke kosten hoeven te maken. Aangezien elk verzoek om gegevens het algemeen belang dient, moeten gegevens tegen kostprijs en zonder het opleggen van een "redelijke marge" beschikbaar worden gesteld ([30]).

3. **Gegevensbescherming**

3.1. De ECB is ingenomen met de wijzigingen in de ontwerpverordening die tot doel hebben de wetgeving inzake gegevensbescherming te vereenvoudigen. Binnen de bevoegdheidsgebieden van de ECB zijn er verschillende punten die nadere aandacht verdienen om de doelstelling van vereenvoudiging te verwezenlijken, zowel wat betreft het verminderen van de administratieve lasten als het waarborgen van een doeltreffende, tijdige en veilige melding van incidenten.

3.2. De ECB voert in samenwerking met de NCB's een breed scala aan verwerkingen van persoonsgegevens uit. Daarnaast werkt de ECB samen met nationale bevoegde autoriteiten (NBA's) om activiteiten op het gebied van de verwerking van persoonsgegevens uit te voeren bij het bankentoezicht. Als instelling van de Unie verwerkt de ECB persoonsgegevens overeenkomstig de EUVG, terwijl de NCB's en NBA's persoonsgegevens verwerken overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad ([31]) (hierna de "AVG" genoemd).

3.3. In de gevallen waarin de ECB en de NCB's en/of NBA's gezamenlijk het doel en de middelen van de verwerking van persoonsgegevens bepalen, wordt deze verwerking door hen als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken ([32]) uitgevoerd. Wanneer daarentegen de ene entiteit het doel en de middelen van de verwerking vaststelt en de andere entiteit namens haar persoonsgegevens verwerkt, is hun relatie die van verwerkingsverantwoordelijke en verwerker ([33]). In beide gevallen verwerkt de ECB persoonsgegevens in het kader van de EUVG, terwijl de NCB's en NBA's persoonsgegevens verwerken in het kader van de AVG. Bijgevolg wordt dezelfde verwerking tegelijkertijd geregeld door twee afzonderlijke, maar complementaire rechtsinstrumenten van de Unie.

([26]) Verordening (EU) 2024/2747 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen in verband met noodsituaties op de interne markt en met de veerkracht van de interne markt en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2679/98 van de Raad (Verordening inzake noodsituaties op en veerkracht van de interne markt) (PB L, 2024/2747, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

([27]) Besluit 2014/415/EU van de Raad van 24 juni 2014 inzake de regelingen voor de toepassing van de solidariteitsclausule door de Unie (PB L 192 van 1.7.2014, blz. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

([28]) Artikel 2, punt 29, van Verordening (EU) nr. 2023/2854.

([29]) Artikel 1, punt 12, van de ontwerpverordening waarbij artikel 20 van de dataverordening wordt gewijzigd.

([30]) Zie punt 2.3.3 van Advies CON/2022/30.

([31]) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([32]) In de zin van artikel 26 van de AVG en artikel 28 van de EUVG.

([33]) In de zin van artikel 28 van de AVG en artikel 29 van de EUVG.

3.4. Een voorbeeld hiervan is het geval waarin zowel de ECB als de NCB's die deelnemen aan TARGET Instant Payment Settlements (TIPS) persoonsgegevens verwerken binnen het TIPS-systeem. In dit geval is een regeling voor gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid gesloten. Evenzo kan het voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de toekomstige digitale euro nodig zijn een gegevensbeschermingsovereenkomst of -regeling tussen de ECB en de NCB's van het eurogebied te sluiten.

3.5. Bij de uitvoering van de taken van het ESCB en het GTM in samenwerking met NCB's en NBA's is het voor de ECB van het grootste belang dat de rechtshandelingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd en onderling verenigbaar zijn. De ECB is daarom ingenomen met het feit dat de voorgestelde wijzigingen van de AVG en de EUVG parallel worden doorgevoerd, waardoor wordt bijgedragen tot de totstandbrenging van een samenhangend en consistent rechtskader. Dit zorgt ervoor dat uiteenlopende tijdschema's voor de inwerkingtreding en toepassing van de rechtshandelingen geen aanleiding geven tot rechtsonzekerheid.

3.6. In het licht van de samenwerking van de ECB met NCB's en NBA's bij de verwerking van persoonsgegevens waar dat nodig is voor de uitvoering van de ESCB-taken en GTM-taken, deelt de ECB derhalve de volgende aandachtspunten:

3.7. Met betrekking tot het centrale toegangspunt beveelt de ECB aan dat aan gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken de bevoegdheid wordt verleend om namens alle gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken inbreuken in verband met persoonsgegevens te melden ([34]). Dit is mogelijk omdat de ontwerpverordening een geharmoniseerd centraal toegangspunt invoert via welke entiteiten door middel van één enkele kennisgeving tegelijkertijd kunnen voldoen aan hun verplichtingen inzake de melding van incidenten die voortvloeien uit meerdere rechtshandelingen van de Unie. Door het beginsel "eenmalig melden, veelvoudig delen" in de praktijk te brengen, is het centrale toegangspunt bedoeld om de administratieve lasten voor entiteiten te verminderen en tegelijkertijd te zorgen voor een doeltreffende, tijdige en veilige melding van incidenten. Te dien einde wordt het centrale toegangspunt ingericht als gemeenschappelijk kanaal voor de indiening van kennisgevingen uit hoofde van verschillende rechtsinstrumenten ([35]). Zoals de ECB eerder heeft bepleit, is zij een groot voorstander van informatie-uitwisseling tussen autoriteiten om sectoroverstijgend leren mogelijk te maken, bij te dragen tot de preventie en het doeltreffende beheer van cyberaanvallen en de consistente beoordeling van ICT-gerelateerde risico's in de hele Unie te bevorderen ([36]). Tegen deze achtergrond steunt de ECB de invoering van het centrale toegangspunt in het kader van het melden van inbreuken in verband met persoonsgegevens.

3.8. Bij de toepassing van het centrale toegangspunt op gezamenlijke verwerkingsactiviteiten die door de ECB in samenwerking met NCB's (en NBA's) worden uitgevoerd, zouden de NCB's onder de ontwerpverordening baat hebben bij het gebruik het centrale toegangspunt voor de ontvangst van meldingen van incidenten. Omgekeerd zou de ECB, als instelling van de Unie, in het kader van de ontwerpverordening blijven vertrouwen op het bij de EUVG ingestelde meldingskanaal, waarmee zij incidenten meldt aan de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) ([37]).

3.9. De ECB herhaalt dat de informatie-uitwisseling over incidenten moet worden gestroomlijnd, versneld en gemaximaliseerd, en dat moet worden gezorgd voor samenhang tussen de AVG en de EUVG. Daarom zou het passend zijn de EUVG op te nemen in de rechtshandelingen van de Unie waarvoor het centrale toegangspunt moet worden gebruikt voor kennisgevingen van inbreuken in verband met persoonsgegevens.

([34]) Zoals vereist krachtens artikel 34 EUVG.

([35]) Het gaat onder meer om de AVG en Richtlijn (EU) 2022/2555 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 en Richtlijn (EU) 2018/1972 en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2016/1148 (NIS 2-richtlijn) (PB L 333 van 27.12.2022, blz. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj); Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (PB L 257 van 28.8.2014, blz. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj) (eIDAS-verordening) en Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (PB L 333 van 27.12.2022, blz. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj) (CER-richtlijn).

([36]) Zie punt 3.3.1 van Advies CON/2022/14 van de Europese Centrale Bank van 11 april 2022 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2016/1148 (PB C 233 van 16.6.2022, blz. 22).

([37]) Zoals vereist krachtens artikel 34 van het EUVG.

3.10. Wat betreft een enkele kennisgeving van inbreuken in verband met gegevens in gevallen van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid, stelt de ECB dat gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken vrij moeten zijn om te bepalen of zij van die mogelijkheid gebruikmaken en onder welke voorwaarden. De EDPS heeft onlangs bevestigd dat het voor de vaststelling of de ECB verplicht is de EDPS in kennis te stellen van een inbreuk in verband met persoonsgegevens, irrelevant is of de ECB als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke verantwoordelijk is voor die inbreuk. Het enkele feit dat de ECB een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking in het kader waarvan de inbreuk in verband met persoonsgegevens heeft plaatsgevonden, volstaat om haar verplichting tot kennisgeving aan de EDPS in werking te stellen wanneer aan de relevante voorwaarden van de EUVG is voldaan ([38]).

3.11. Het is belangrijk op te merken dat in de vele gevallen waarin een regeling voor gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid tussen de ECB en alle Eurosysteem-NCB's van kracht is, één enkele inbreuk in verband met persoonsgegevens kan leiden tot maximaal 22 kennisgevingen, die naar alle waarschijnlijkheid een vergelijkbare of identieke inhoud zouden hebben. Een dergelijk systeem zou in strijd blijken te zijn met de doelstelling om de administratieve lasten voor overheidsinstanties te vereenvoudigen. Daarom zou het passend zijn te bepalen dat gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken inbreuken in verband met persoonsgegevens slechts eenmaal via het centrale toegangspunt aan de bevoegde toezichthoudende autoriteiten kunnen melden. In lijn met de vereenvoudigingsdoelstellingen zou een dergelijk meldingssysteem niet van toepassing zijn wanneer het onwaarschijnlijk is dat de inbreuk in verband met persoonsgegevens in kwestie een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen ([39]).

3.12. Om deze redenen beveelt de ECB aan dat het aan de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moet worden overgelaten om te bepalen of zij gebruik willen maken van de mogelijkheid om één kennisgeving in te dienen namens alle gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een specifieke regeling voor gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid, en onder welke voorwaarden. Een dergelijke kennisgeving zou één keer worden ingediend via het centrale toegangspunt en dus worden gericht aan alle relevante toezichthoudende autoriteiten, zonder afbreuk te doen aan de functie van de kennisgevingsverplichtingen bij het waarborgen van volledige transparantie en uitgebreide informatie-uitwisseling.

4. **Melding van incidenten**

4.1. Zoals opgemerkt in punt 1.3 verwelkomt de ECB het initiatief om de procedures voor het melden van ICT-gerelateerde incidenten te vereenvoudigen en te harmoniseren en een gecentraliseerde melding van ernstige ICT-gerelateerde incidenten in te voeren. Dit moet echter in elk geval de administratieve lasten voor onder toezicht staande kredietinstellingen, betalingsinstellingen, instellingen voor elektronisch geld en overheidsinstanties verminderen. In dit verband is het belangrijk te erkennen dat een zekere mate van vereenvoudiging van de rapportageprocedures reeds is bereikt door de implementatie van DORA in de financiële sector. DORA verving op doeltreffende wijze verschillende rapportagevereisten voor ICT-gerelateerde incidenten voor financiële entiteiten ([40]), waardoor de rapportagelast waaraan zij onderworpen waren aanzienlijk werd verminderd en effectieve en efficiënte coördinatiemechanismen tussen de verschillende bevoegde autoriteiten werden ingevoerd ([41]). DORA heeft die doelstelling bereikt door gemeenschappelijke taxonomieën, templates en rapportageprocedures vast te stellen en door een uniek toegangspunt voor deze verslagen aan te wijzen.

4.2. Hoewel de ECB deze vereenvoudigingsinspanningen steunt, heeft zij om drie belangrijke redenen ook bedenkingen bij aspecten van maatregelen met betrekking tot de melding van ICT-gerelateerde incidenten in de ontwerpverordening.

4.3. Ten eerste is het voorstel voor een centraal toegangspunt niet doeltreffend voor het verminderen van de rapportagelast voor financiële entiteiten en andere bedrijven die onderworpen zijn aan vereisten inzake de melding van incidenten. Hoewel het centrale toegangspunt ervoor zorgt dat er één portaal is voor de melding van incidenten, verandert dit niets aan het feit dat er nog steeds verschillende taxonomieën, templates en meldingsprocedures zijn voor elke incidentmelding in het kader van de andere regelgevende kaders dan DORA. Om een incident te melden, moet een financiële entiteit verschillende meldingen opstellen in overeenstemming met verschillende wetgeving (bv. in het kader van de AVG en DORA). Door alleen toe te staan dat deze meldingen aan één ontvanger worden gemeld,

([38]) EDPS Supervisory Opinion 18/2025 on a draft joint controllership arrangement between the European Central Bank and National Competent Authorities in the context of the Single Supervisory Mechanism, beschikbaar in het Engels op de website van de EDPS onder: www.edps.europa.eu.

([39]) Artikel 34 van de EUVG.

([40]) Zie in die zin de overwegingen 16, 18, 19 en 23 van DORA.

([41]) Hierdoor kon de kwestie van parallelle indieningen in het kader van DORA, Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 | betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG (PB L 337 van 23.12.2015, blz. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj) en de corresponderende EBA-richtsnoeren worden aangepakt, zoals vastgesteld in punt 4.2.2 van Advies CON/2021/20 van de Europese Centrale Bank van 4 juni 2021 over een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector (PB C 343 van 26.8.2021, blz. 1).

worden de administratieve lasten niet aanzienlijk verlicht. Daarom zou het passend zijn terdege rekening te houden met de krachtens DORA vastgestelde technische reguleringsnormen om efficiëntere en gestroomlijnde rapportageprocessen te vergemakkelijken ([42]). De ECB zou ook verdere afstemming en, in voorkomend geval, samenvoeging van taxonomieën, templates en meldingsprocedures voor incidenten binnen de verschillende kaders toejuichen met het oog op een daadwerkelijke vereenvoudiging.

4.4. Ten tweede leidt de melding van incidenten onder DORA tot tijdkritische processen waarbij mogelijk crisisprocedures worden geactiveerd. Het opnemen van een nieuwe actor en een nieuw systeem bij de ontvangst van deze meldingen van incidenten brengt extra risico's met zich mee voor de beschikbaarheid en tijdige rapportage van de vereiste informatie. Om die reden is de meest doeltreffende en veerkrachtige optie dat die meldingen rechtstreeks naar de bevoegde autoriteit worden gestuurd, zoals beoogd in DORA ([43]), om onnodige vertraging in de reactie van de toezichthouder op een potentieel kritieke situatie te voorkomen.

4.5. Ten derde moet rekening worden gehouden met de inspanningen en uitgaven die de financiële sector reeds heeft toegezegd bij de implementatie van DORA, die pas sinds 17 januari 2025 van toepassing is. Onder toezicht staande kredietinstellingen en bevoegde autoriteiten hebben aanzienlijke middelen geïnvesteerd in de uitvoering van het nieuwe kader. Vanuit dit oogpunt zou het nuttig zijn de integratie van de melding van ICT-gerelateerde incidenten via het centrale toegangspunt uit te stellen. Dit zou meer tijd geven om mogelijke verbeteringen in kaart te brengen en na te gaan hoe de administratieve lasten voor zowel het GTM als de onder toezicht staande kredietinstellingen verder kunnen worden vereenvoudigd.

4.6. Om deze redenen stelt de ECB voor DORA van de ontwerpverordening uit te sluiten. Het zou passend zijn om afzonderlijk ervaring op te doen met het nieuwe centrale toegangspunt (dat betrekking heeft op de andere verordeningen, waaronder de EUVG) en de nieuw ingevoerde meldingsregeling onder DORA, en vervolgens te evalueren hoe deze in een later stadium het best kunnen worden geïntegreerd.

Voor zover de ECB wijzigingen van de ontwerpverordening aanbeveelt, worden daartoe in een apart technisch werkdocument specifiek onderbouwde formuleringsvoorstellen opgenomen. Het technische werkdocument is in het Engels beschikbaar op EUR-Lex.

Gedaan te Frankfurt am Main, 10 maart 2026.

De president van de ECB
Christine LAGARDE

([42]) Als voorzien in overweging 54 van de ontwerpverordening.
([43]) Artikel 19 van DORA.